

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

MIŠLJENJA

EUROPSKI GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR

534. PLENARNO ZASJEDANJE EGSO-a – SJEDNICA ZA OBNOVU SAZIVA, 18.4.2018.–19.4.2018.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o financiranju europskog stupa socijalnih prava

(samoinicijativno mišljenje)

(2018/C 262/01)

Izvjestiteljica: **Anne DEMELENNE**

Odluka Plenarne skupštine:	15.2.2018.
Pravni temelj:	pravilo 29. stavak 2. Poslovnika (samoinicijativno mišljenje)
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za ekonomsku i monetarnu uniju te gospodarsku i socijalnu koheziju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	26.3.2018.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	19.4.2018.
Plenarno zasjedanje br.:	534
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	155/3/4

1. Zaključci i preporuke

1.1. Načela Europskog stupa socijalnih prava („socijalni stup”) i potreba za njegovom provedbom, zajedno s provedbom programa za održivi razvoj do 2030., trebaju služiti kao smjernice u pregovorima o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru EU-a nakon 2020.

1.2. Da bi socijalni stup postao stvarnost, bit će potrebna poboljšanja u državama članicama. Pregled socijalnih pokazatelja, izrađen zajedno sa socijalnim stupom, upućuje na nedostatke i znatne razlike diljem EU-a. Za prevladavanje tih nedostataka bit će potrebna predanost na svim razinama, uključujući države članice, socijalne partnere i dionike civilnog društva. Isto tako bit će potrebna pouzdana proračunska osnovica, ulaganja i tekuća potrošnja. Potrebno je razmotriti kako će se to financirati.

1.3. Potrebe potrošnje posebno su velike u zemljama s nižim dohotkom i zemljama koje posljednjih godina bilježe pad dohotka. Sve se suočavaju s određenim stupnjem ograničenja koja su rezultat pravila EU-a o proračunu i razinama duga. Okvir za veću potrošnju može se stvoriti u državama članicama i s pomoću različitih programa na razini EU-a.

1.4. Ulaganja privatnog sektora mogu doprinijeti u nekim područjima, kao što je širenje digitalnog pristupa, kada se stvore odgovarajući regulatorni uvjeti. Međutim, ulaganja privatnog sektora neće biti dovoljna i ne mogu zajamčiti zaštitu od isključenja socijalno najslabijih osoba, što se smatra važnim pitanjem u okviru socijalnog stupa.

Veća javna ulaganja unutar država članica mogu se olakšati upućivanjem na zlatno pravilo za javna ulaganja u socijalne svrhe, čime bi se omogućila veća fleksibilnost u proračunskim pravilima⁽¹⁾ radi postizanja ciljeva europskog stupa socijalnih prava.

1.5. Veća javna ulaganja mogu se poduprijeti i uporabom postojećih instrumenata EU-a, posebno europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) koji se mogu jasnije usmjeriti na ciljeve istaknute u okviru socijalnog stupa. Potporu javnim ulaganjima može pružiti i Europska investicijska banka, potpomognuta Europskim fondom za strateška ulaganja (EFSU), koji joj je omogućio da zadrži svoju razinu kreditiranja tijekom posljednjih godina. Ta potpora izričito bi trebala uključivati ciljeve povezane sa socijalnim stupom, što je u skladu s njezinim mandatom.

1.6. Odgovarajuće porezne politike, uključujući učinkovitu borbu protiv poreznih prijevара, izbjegavanja plaćanja poreza i agresivnog poreznog planiranja, trebale bi državama članicama omogućiti da prikupe dodatna sredstva kojima će doprinijeti financiranju socijalnog stupa. Za učinkovitu uporabu dodatnih sredstava potrebna je provedba akcijskih programa i planova o provedbi socijalnog stupa kao sastavni dio europskog semestra, a posebno u izradi nacionalnih programa reformi i programa konvergencije. U tom pogledu EU također treba istražiti nove mogućnosti za povećanje vlastitih resursa.

1.7. Provedba socijalnog stupa zahtijeva aktivno vlasništvo, odgovornost i sudjelovanje relevantnih dionika na svim različitim razinama, uključujući europske institucije, države članice te regionalne i lokalne vlasti, kao i socijalne partnere i druge dionike civilnog društva.

2. Kontekst

2.1. Europski stup socijalnih prava, koji su 17. studenoga 2017. donijeli i potpisali Vijeće EU-a, Europski parlament i Europska komisija, osmišljen je kao korak ka jačanju socijalnih prava i stvaranju kratkoročnog i dugoročnog pozitivnog učinka na živote ljudi. Uspostava socijalnog stupa zajednička je obveza i odgovornost EU-a, država članica i socijalnih partnera.

2.2. Njime se odražava priznanje članka 27 država članica da je rješavanje gospodarske i socijalne nesigurnosti prioritet⁽²⁾. Razlozi za hitnost socijalnog stupa uključuju lošu gospodarsku i socijalnu uspješnost u mnogim državama članicama od 2008., nove prilike i izazove koji proizlaze iz globalizacije, klimatskih promjena, migracija velikog opsega, digitalizacije i starenja stanovništva, veću raznolikost na gospodarskoj i socijalnoj razini u EU-u u svjetlu financijske i gospodarske krize, te politički razvoj u mnogim zemljama koji može upućivati na prijetnju za buduće europsko jedinstvo i koheziju. U listopadu 2014. novoizabrani predsjednik Europske komisije u svom je obraćanju u Europskom parlamentu izjavio da je postizanje „socijalnog rejtinga AAA” u EU-u „jednako važno kao i postizanje gospodarskog i financijskog rejtinga AAA”⁽³⁾. Ostvarenje takvog cilja očito zahtijeva prihvaćanje odgovornosti na svim razinama unutar EU-a. Moglo bi se očekivati da bi ostvarenje takvog cilja poboljšalo koheziju, političku i socijalnu stabilnost i gospodarsku uspješnost bez zanemarivanja važnosti automatskih stabilizatora u slučaju gospodarskih šokova.

2.3. Kao što je EGSO prepoznao⁽⁴⁾, socijalni stup politička je izjava o namjeri jer još ne postoji jasan plan za njegovu provedbu. U tom pogledu socijalni stup ostaje nepotpun te nedostaje priznavanje novih prava i obveza. U kontekstu snažnog gospodarstva i poštenog oporezivanja potrebno je osigurati odgovarajuća financijska sredstva na razini država članica s potporom Europske unije. To će biti ključan aspekt provedbe socijalnog stupa.

⁽¹⁾ ECO/401, „Izbjegavanje strogih politika štednje u EU-u na temelju stečenih iskustava”, točka 1.6, još nije objavljeno; ECO/444, „Ekonomska politika europodručja”, točke 1.8 i 3.6, još nije objavljeno; SL C 327, 12.11.2013., str. 11.; SC/050, „Godišnji pregled rasta za 2018.”, točka 1.4, još nije objavljeno; SL C 226, 16.7.2014., str. 21.

⁽²⁾ Publikacija European Pillar of Social Rights („Europski stup socijalnih prava”), str. 6. (ISBN 978-92-79-74092-3).

⁽³⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-14-1525_hr.htm

⁽⁴⁾ SL C 81, 2.3.2018., str. 145.

2.4. Europska komisija treba predstaviti svoje prijedloge za sljedeći višegodišnji financijski okvir (VFO) u svibnju 2018. Ključno je da socijalni stup, kao i UN-ovi ciljevi održivog razvoja, služi kao smjernica europskim institucijama i državama članicama u pripremi sljedećeg dugoročnog proračuna EU-a za primjenu od 2020.

2.5. Odgovarajuća provedba socijalnog stupa ovisit će o odgovarajućim političkim reformama u državama članicama, primjerice, kako bi se uspostavili odgovarajući mehanizmi za stvaranje kvalitetnih radnih mjesta, za poboljšanje vještina i osiguravanje učinkovite uporabe javnih sredstava. EGSO se u skladu sa svojim ranijim mišljenjima zalaže za strukturne reforme usmjerene na socijalni i gospodarski razvoj, uključujući veći broj boljih radnih mjesta, održivi rast, administrativnu i institucionalnu kvalitetu i održivost okoliša ⁽⁵⁾. Te bi reforme trebale biti prilagođene pojedinačnim državama i usklađene s nacionalnim programima reformi radi poboljšanja dobrobiti te imati demokratsku potporu, uz izbjegavanje univerzalnog pristupa za sve države članice ⁽⁶⁾.

2.6. Za odgovarajuću provedbu socijalnog stupa također će biti potrebno povećati dostupna financijska sredstva ⁽⁷⁾. Trenutačno rashodi EU-a za socijalna pitanja čine prosječno 0,3 % ukupnih javnih socijalnih rashoda u EU-u, s time da se veći dio tih sredstava osigurava iz proračuna država članica ⁽⁸⁾. Odlazak Ujedinjene Kraljevine iz EU-a imat će ozbiljne posljedice za proračun EU-a. EGSO naglašava da je potrebno osigurati dostatna sredstava za provedbu socijalnih politika. Podupire zahtjev Europskog parlamenta da se trenutačna gornja granica za rashode EU-a od 1 % poveća na 1,3 % BND-a ⁽⁹⁾ i vjeruje da bi povećanje vlastitih sredstava EU-a, na primjer povećanjem PDV-a, bilo osobito nepravedno u socijalnom smislu. EGSO također naglašava potrebu da se više sredstava usmjeri na podupiranje kohezijske politike, radnika i građana općenito. Posebna pozornost posvetit će se stjecanju kvalifikacija radnika kao izvoru gospodarskog jačanja. EGSO se istodobno slaže da povećanje financiranja ne treba biti ograničeno samo na sigurnost, obranu i nadzor vanjskih granica. Europski socijalni fond važan je pokretač za postizanje veće konvergencije i EGSO ponavlja svoj zahtjev da ga se ne smanjuje želi li se odgovoriti na buduće izazove u kontekstu sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira EU-a ⁽¹⁰⁾.

2.7. Pregled socijalnih pokazatelja koji je Europska komisija predstavila uz socijalni stup ⁽¹¹⁾ osmišljen je kao alat za praćenje napretka u ostvarivanju cilja pravednije Europe sa snažnijom socijalnom dimenzijom. Kritiziralo ga se zbog odabira određenih pokazatelja, zbog vremenskih razdoblja za usporedbu te, u nekim slučajevima, zbog pratećih tumačenja ⁽¹²⁾. EGSO je već pozvao na njegovo poboljšanje ⁽¹³⁾.

2.8. U određenim su se slučajevima očito upotrijebili neodgovarajući pokazatelji. To se odnosi na napredak u smanjenju razlika u plaćama i zapošljavanju između muškaraca i žena. Jednima i drugima smanjen je broj radnih sati, ali više kod muškaraca nego kod žena, tako da smanjena razlika (pokazatelj iz pregleda socijalnih pokazatelja) ne odražava jasno poboljšanje. Osim toga, vremenska razdoblja za procjenu napretka razlikuju se, ponekad prikazuju samo jednu godinu, a ponekad dulje razdoblje koje se odnosi i na vrijeme prije krize koja je počela 2008. Dulji vremenski okviri prikladniji su za utvrđivanje dugoročnih kretanja. Pokazatelji se također trebaju fleksibilno tumačiti i s vremenom prilagoditi,

⁽⁵⁾ Na primjer: unaprjeđenje poslovnog okruženja, financiranje poduzeća i izdataka za istraživanje i razvoj; povećanje produktivnosti poduzeća, sektora i gospodarstava; promicanje otvaranja kvalitetnih i bolje plaćenih radnih mjesta uz istodobno smanjenje privremenih, nestabilnih i loše plaćenih radnih mjesta; jačanje kolektivnog pregovaranja i autonomije socijalnih partnera koji u njemu sudjeluju te socijalni dijalog na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini; reformiranje javne uprave radi povećanja njezine učinkovitosti u pogledu gospodarskog i socijalnog rasta te njezine transparentnosti u korist građana; promicanje kvalitetnih sustava obrazovanja i osposobljavanja za radnike kako bi se svim društvenim skupinama omogućile jednake prilike i postizanje istih rezultata.

⁽⁶⁾ „Potpora strukturnim reformama u državama članicama”, točka 3.9, još nije objavljeno.

⁽⁷⁾ SL C 81, 2.3.2018., str. 145.

⁽⁸⁾ „Dokument za razmatranje o socijalnoj dimenziji Europe”, str. 24.

⁽⁹⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 14. ožujka 2018. o sljedećem VFO-u: Priprema stajališta Parlamenta o VFO-u za razdoblje nakon 2020. – (2017/2052(INI)), suizvjestitelji: Jan Olbrycht, Isabelle Thomas, točka 14.

⁽¹⁰⁾ SL C 81, 2.3.2018., str. 145.; SL C 81, 2.3.2018., str. 131.

⁽¹¹⁾ <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/social-scoreboard/#>

⁽¹²⁾ Galgoczi, B. et al, The Social Scoreboard Revisited („Preispitivanje socijalnih pokazatelja”), ETUI, 2017.

⁽¹³⁾ SL C 81, 2.3.2018., str. 145.

iskorištavanjem razvoja stručnosti i podataka iz izvora kao što je Eurofound. Revizija i ažuriranje pokazatelja trebaju proizaći iz otvorene rasprave koja uključuje socijalne partnere i druge dionike civilnog društva.

2.9. Unatoč zadržkama, pregled pokazatelja utvrđuje opseg predstojećih zadataka ako se postignu navedeni ciljevi. Pokazuje nedostatke u svim državama članicama i znatne razlike u razinama među državama članicama, koje mogu dovesti do povećanja socijalnih nejednakosti. Odgovarajuća razina dohotka, životnog standarda, socijalne sigurnosti, socijalne skrbi, stjecanja obrazovanja i digitalnog pristupa očito nije postignuta u svim državama članicama.

2.10. Brojke koje se odnose na razine zaposlenosti i nezaposlenosti pokazuju razmjernost odstupanja. Stopa zaposlenosti u Grčkoj iznosila je 56 %, dok je u Švedskoj dosegla 81 %. Stopa nezaposlenosti u Grčkoj iznosila je 23 %, a u Njemačkoj 4 %, što je najniža razina u EU-u. Te brojke iz pregleda stanja upućuju na velike razlike u socijalnim uvjetima diljem EU-a, s mnogo višim razinama neiskorištenog potencijala u određenim zemljama.

2.11. Mnogi drugi pokazatelji idu u istom smjeru. Tako, na primjer, udio osoba koje ranije napuštaju obrazovanje doseže 20 % stanovništva u dobi od 18 do 24 godine u Španjolskoj, dok je u Hrvatskoj ta brojka manja od 3 %. Potonji podatak razočaravajuć je u pogledu općenitog položaja mladih: pokazatelj stope nezaposlenosti mladih utvrđuje da je Hrvatska u ovom pogledu u jednom od najgorih položaja u EU-u. Udio stanovništva kojem prijete rizik od siromaštva iznosi 40 % u Bugarskoj u odnosu na prosjek EU-a od 23 %.

2.12. Stopa NEET-a⁽¹⁴⁾ (postotak osoba u dobi od 15 do 24 godine koje nisu zaposlene, ne obrazuju se i ne osposobljavaju) u rasponu je od 20 % u Italiji do ispod 5 % u Nizozemskoj. Potporu za aktiviranje (uključujući osposobljavanje, poticaje za zapošljavanje i slične mjere) upotrebljava 54 % osoba koje žele raditi u Danskoj, a manje od 3 % osoba koje žele raditi u Bugarskoj.

2.13. Udio djece u dobi od 0 do 3 godine koja su uključena u cjelodnevni sustav skrbi o djeci iznosi od 1,1 % u Slovačkoj do više od 77 % u Danskoj. Neispunjene zdravstvene potrebe, uglavnom zbog financijskih ograničenja, prijavilo je više od 12 % ljudi u Estoniji i Grčkoj, dok je u Austriji vrlo malo takvih slučajeva.

2.14. U EU-u kao cjelini 44 % ljudi nema odgovarajuće digitalne vještine, u rasponu od 74 % u Bugarskoj do 14 % u Luksemburgu.

2.15. Kada bi socijalni stup postao stvarnost, poboljšali bi se socijalni uvjeti i uvjeti na tržištu rada za mnoge građane te bi se stoga povećao gospodarski potencijal EU-a. To podrazumijeva veću konvergenciju zemalja koje trenutačno zaostaju. Određeni pokazatelji posljednjih godina utvrđuju poboljšanja, no ne svi, a čak su i ondje i dalje prisutne velike razlike.

2.16. Ostvarivanje socijalnog stupa bit će ogroman izazov koji zahtijeva posvećenost država članica uz potporu Europske unije. Također će zahtijevati potpuno sudjelovanje socijalnih partnera te poticanje i promicanje njihovih zajedničkih aktivnosti, osobito sklapanje i širu primjenu kolektivnih ugovora, posebice u području sigurnosti radnih mjesta, kvalitete rada, uvjeta plaća te zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta na radu. Organizacije civilnog društva zbog svojeg iskustva i znanja o problemima mogu također dati ključan doprinos. Privatna poduzeća također mogu znatno pridonijeti preko javno-privatnih partnerstava, ulaganja u razvoj vještina i kvalifikacija unutar poduzeća.

3. Područja politika

3.1. Koraci za daljnju provedbu mogu uključivati nove zakonodavne i nezakonodavne mjere, uključujući osiguravanje da se već donesene politike doista provode u državama članicama, uporabu europskog semestra i preporuka za pojedine zemlje izdanih u okviru tog postupka⁽¹⁵⁾. Sudjelovanje socijalnih partnera na svim razinama neophodno je za uspješnu provedbu tih inicijativa.

⁽¹⁴⁾ „Osobe koje nisu zaposlene, ne obrazuju se i ne osposobljavaju”

⁽¹⁵⁾ SL C 81, 2.3.2018., str. 145.

3.2. Preporuke za pojedine zemlje 2015. i/ili 2016. obuhvaćale su područja koja se u socijalnom stupu navode osobito u vezi s mirovinama, javnim uslugama, socijalnom skrbi, zdravstvenom skrbi, skrbi o djeci, stanogradnjom, poboljšanjem vještina, aktivnim politikama tržišta rada i obrazovanjem.

3.3. Međutim, da bi takve preporuke imale smisla, trebaju se temeljiti na pretpostavci da će potrebna financijska sredstva biti dostupna. EU ovdje može imati pozitivnu ulogu preko svojih različitih programa te zbog fleksibilnosti u pogledu pravila o državnom proračunu i razinama javnog duga.

3.4. Pitanja ulaganja i financiranja pojavljuju se na različite načine u svim područjima obuhvaćenima socijalnim stupom. Pregled socijalnih pokazatelja također pomaže u utvrđivanju potrebe za ulaganjem u posebna područja diljem svih država članica, a posebice onih s niskim prihodima. Financiranje socijalnog stupa stoga se povezuje s pitanjima makroekonomske politike, s politikama gospodarskog upravljanja usmjerenima prema socijalnoj konvergenciji, a ne socijalnoj divergenciji, s raspravama o upravljanju europskim područjem te s politikama za promicanje ulaganja, uključujući socijalna ulaganja.

3.5. EGSO je već zagovarao mnoge pozitivne učinke dobro planiranih, djelotvornih i učinkovitih socijalnih ulaganja usmjerenih prema budućnosti koja bi se, kako je prihvaćeno u paketu mjera za socijalna ulaganja Europske komisije, trebala promatrati kao ulaganja u europski potencijal za rast i otvaranje radnih mjesta, a ne kao trošak. EGSO je izrazio žaljenje zbog toga što se nije više toga učinilo za djelotvornu provedbu tih ciljeva. Socijalnim se ulaganjima s vremenom ostvaruju gospodarske i društvene koristi, u smislu većeg zapošljavanja ili većih dohodaka od rada, boljeg zdravlja, smanjenja nezaposlenosti, boljeg obrazovanja, manjeg siromaštva i socijalne isključenosti itd. Također se poboljšava blagostanje i dobrobit pojedinaca, dok se istovremeno potiče gospodarstvo jer se osigurava kvalificiranija radna snaga, veća produktivnost i zapošljavanje. Takvo ulaganje, posebice kada povećava održivi rast, također bi pridonijelo jačanju vještina i kvalifikacija pojedinaca, poboljšalo bi njihove mogućnosti u društvu i na tržištu rada te stimuliralo gospodarstvo, pomažući EU-u da iz krize izađe jači. Povrh toga, njime bi se osigurala učinkovitija i djelotvornija javna potrošnja, što bi srednjoročno i dugoročno⁽¹⁶⁾ dovelo do uštede u javnim proračunima. EGSO je također naglasio dugoročni trošak nedjelovanja i neulaganja u socijalnom području. EGSO je u tom pogledu također naglasio važnost ulaganja u snažne sustave socijalne sigurnosti, uzimajući u obzir da oni djeluju kao automatski stabilizatori⁽¹⁷⁾.

3.6. Teme uključene u socijalni stup koje se ne mogu riješiti bez više ulaganja ili trenutačnom potrošnjom obuhvaćaju: pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje; potporu u potrazi za poslom; poboljšanje rodne ravnopravnosti i smanjenje razlike u plaćama između spolova; sprječavanje siromaštva zaposlenih osoba; pristup uslugama skrbi; pristupačno obrazovanje u ranom djetinjstvu; odgovarajuću socijalnu zaštitu; odgovarajuće naknade za nezaposlenost; mirovine kojima se jamči odgovarajući dohodak; dostojanstvo u starijoj dobi; pristupačnu i kvalitetnu preventivnu i kurativnu zdravstvenu skrb; pristupačne dugoročne kvalitetne usluge skrbi; kvalitetnu socijalnu stanogradnju ili potporu kod stanogradnje; te pristup vodi, sanitarnim uslugama, energiji, prometu, financijskim uslugama i digitalnim komunikacijama.

3.7. Glavni fondovi EU-a za gospodarski i socijalni rast jesu europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF), inicijativa za zapošljavanje mladih (YEL), programi konkurentnosti i Europski fond za strateška ulaganja (EFSU). Ulaganja mogu biti i iz vlastitih proračuna država članica i iz privatnih izvora.

3.8. Europski strukturni i investicijski fondovi najznačajniji su izvor sa složenim postupcima za nadzor i procjenu ulaganja, a u prethodnom mišljenju EGSO-a prepoznati su kao sredstvo za postizanje više ulaganja u realnom gospodarstvu. Dovedi su do povećanog ulaganja javnog sektora u zemljama s nižim prihodima, ali nisu bili dovoljni da bi se nadoknadio manjak ulaganja iz drugih izvora ili zajamčila brza konvergencija na gospodarskoj i socijalnoj razini. Važno je zajamčiti da se ta sredstva ojačaju i povećaju kako bi se poduprli naponi za provedbu socijalnog stupa. EGSO ponavlja svoju potporu reviziji propisa kojima se uređuju europski strukturni i investicijski fondovi te za bolje ocjenjivanje djelotvornosti i učinkovitosti njihova doprinosa⁽¹⁸⁾

3.9. Moguće je zajamčiti da namjena ulaganja bude u skladu s ciljevima socijalnog stupa, u smislu poduzetih aktivnosti i u smislu uvjeta kojima bi se osigurala pravedne prakse zapošljavanja i potpora za skupine koje su inače isključene.

⁽¹⁶⁾ SL C 125, 21.4.2017, str. 10.

⁽¹⁷⁾ SL C 226, 16.7.2014., str. 21.

⁽¹⁸⁾ SL C 303, 19.8.2016., str. 94.

3.10. EFSU pruža jamstvo Europskoj investicijskoj banci i omogućuje joj da održi razine kredita koje bi se inače smanjile. Kao i projekti EIB-a općenito, EFSU može poduprijeti projekte usklađene sa socijalnim stupom. U nekim slučajevima to i čini (pružanjem potpore socijalnom poduzetništvu i zdravstvenoj i socijalnoj skrbi). Predrasude su se pojavile u pogledu tipičnijih komercijalnih projekata u kojima su socijalne naknade nusproizvod, a ne cilj.

3.11. EGSO je pozvao na jačanje socijalne dimenzije pri uvođenju EFSU-a, primjerice u obrazovanju, osposobljavanju i strukovnom osposobljavanju za vještine i cjeloživotno učenje, razvijanje kreativnih i kulturnih industrija, inovacije u zdravstvu i medicini te u području socijalnih usluga, socijalne stanogradnje i skrbi o djeci kao i turističke i ekološke infrastrukture. Plan ulaganja za Europu trebao bi jasno podupirati obveze preuzete na konferenciji COP21 ⁽¹⁹⁾.

3.12. Također, slabo se naglašava procjena i nadzor projekata povezanih s uvjetima zapošljavanja, uključivanjem skupina u nepovoljnom položaju i ulaganjem u fizičku infrastrukturu za socijalne usluge.

3.13. Na početku je postojala obveza da se izbjegnu bilo kakva zemljopisna razmatranja pri dodjeli sredstava EFSU-a, a brojne zemlje s niskim prihodima primaju vrlo malo, unatoč dokazanim visokim razinama potrebe. Odgovarajućim promjenama pravila može se zajamčiti da se prioritet daje slabije razvijenim zemljama u drugoj fazi djelovanja.

3.14. Financiranje provedbe socijalnog stupa također će snažno ovisiti o sredstvima dostupnima na razini država članica. Zahtijevat će se financiranje iz državnih proračuna za ulaganja te za tekuće troškove aktivnosti tijekom nadolazećih godina. To se može ograničiti pravilima EU-a koja se odnose na proračun i dug ⁽²⁰⁾. Kao što je EGSO više puta naglasio ⁽²¹⁾, potrebno je razmotriti načine povećanja fleksibilnosti dopuštene u okviru tih pravila, primjerice, s pomoću „zlatnog pravila” koje bi omogućilo javna ulaganja u socijalne svrhe radi postizanja ciljeva socijalnog stupa, i to: povećanjem razine dohotka, snažnijom socijalnom kohezijom i sprječavanjem isključenosti skupina u nepovoljnom položaju koje u suprotnom ne bi mogle potpuno sudjelovati u društvu, uz istodobno ostvarivanje održivog gospodarskog rasta.

3.15. Poslovna i korporativna odgovornost također su ključne za financiranje socijalnih ciljeva. Samo privatnim ulaganjima neće se postići ciljevi socijalnog stupa, no privatna ulaganja trebaju biti dodatak javnoj odgovornosti kako bi se pridonijelo mnogim dotičnim područjima (uključujući na primjer, zapošljavanje, poboljšanje digitalnih vještina i socijalnu skrb), posebice uz odgovarajuće regulatorne okvire i financijsku potporu iz javnih izvora, kao što su europski strukturni i investicijski fondovi i/ili EIB.

3.16. Potrebno je prepoznati i planirati potrebu za financijskim sredstvima za provedbu socijalnog stupa. Već postoje odgovarajući institucionalni okviri. Potrebno je objasniti smjernice za europske strukturne i investicijske fondove i EFSU kako bi se izričito uputilo na socijalni stup, a u okviru proračuna EU-a i država članica treba omogućiti troškove povezane s unaprjeđenjem njegovih ciljeva.

3.17. Naposljetku, u kontekstu borbe protiv porezne prijevare, poreznih oaza i agresivnog poreznog planiranja te za smanjenje nepravednog poreznog natjecanja između država članica ⁽²²⁾, potrebno je ojačati mjere povezane s pravednim oporezivanjem koje poduzima Europska komisija (a koje se odnose na multinacionalna poduzeća i na pojedince) ⁽²³⁾, jednako kao i mjere za borbu protiv nezakonitog prisvajanja i pronevjere sredstava iz proračuna EU-a. U vezi s potragom za novim izvorima poreznih prihoda za financiranje socijalnog stupa, uz potpuno poštovanje načela supsidijarnosti, bilo bi prikladno promicati vrste oporezivanja kojima se u obzir uzimaju kapaciteti u pogledu pružanja doprinosa svake od njih, uz poštovanje poticaja za održivi gospodarski rast.

⁽¹⁹⁾ SL C 75, 10.3.2017., str. 57.

⁽²⁰⁾ SL C 177, 18.5.2016., str. 35.

⁽²¹⁾ ECO/401, „Izbjegavanje strogih politika štednje u EU-u na temelju stečenih iskustava”, točka 1.6, još nije objavljeno; ECO/444, „Ekonomska politika europodručja”, točke 1.8 i 3.6, još nije objavljeno; SL C 327, 12.11.2013., str. 11.; SC/050, „Godišnji pregled rasta za 2018.”, točka 1.4, još nije objavljeno; SL C 226, 16.7.2014., str. 21.

⁽²²⁾ SL C 81, 2.3.2018., str. 131.

⁽²³⁾ „Godišnji pregled rasta za 2018.”, točka 3.3.4, još nije objavljeno.

3.18. Što se tiče financiranja proračuna EU-a, EGSO se slaže s analizom u izvješću skupine na visokoj razini za vlastita sredstva o budućem financiranju EU-a, kojim se poziva na uspostavu proračuna EU-a koji se uglavnom sastoji od autonomnih, transparentnih i pravednih vlastitih sredstava ⁽²⁴⁾. Osim toga, EGSO smatra da je potrebno postignuti veći proračun.

Bruxelles, 19 travnja 2018.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Luca JAHIER

⁽²⁴⁾ SL C 81, 2.3.2018., str. 131.